

Uit de kast komen binnen Hindostaanse collectivistische cultuur

Negatieve reacties van ouders op hun kinderen die uit de kast komen of wanneer bekend wordt dat zij (liefdes)gevoelens hebben voor iemand van hetzelfde geslacht, blijken in een collectivistische cultuur met veel meer te maken te hebben dan de kritiek op zich. Opmerkelijk is het onderzoek naar hoe het individu hiermee omgaat, het motief voor de kritiek van de ouders, maar ook de gevolgen hiervan op zowel de persoon, de ouders, het gezin als de directe familieleden en de sociale omgeving.

TEKST
WILFRED LEEUWIN
BEELD
WEDDINGSACES.COM

Wetenschapper Carla Bakboord presenteerde onlangs als deel van haar PhD-dissertatie in de conferentiezaal van het Medisch Wetenschappelijk Instituut de bevindingen van haar onderzoek over Surinaams-Hindostaanse ‘Same Sex Liefde’. Zij introduceerde de term ‘Same Sex Love’ (SSL) omdat daarin met nadruk het aspect van liefde en liefde gevoelens door de deelnemers tot uiting is gebracht. “Ik praat bewust niet over homo of gay, omdat dat teveel de nadruk legt op het seksuele.”

Bakboord gebruikte de term ‘coping gedrag’. Dat is kort gezegd hoe mensen omgaan met de kloof tussen wat er van hen wordt verwacht en dat door hen wordt beoordeeld als belastend en wat ze eraan kunnen doen. Onderzoek naar dit gedrag in een collectivistische cultuur toont aan dat individuen copingstrategie gebruiken die verschillen van de individualistische cultuur.

Voltrekking van een Hindostaans bruiloft tussen een vrouw en een man.-.

Uiteindelijk zijn er vier patronen van coping gedrag naar voren gekomen uit de gesprekken, die zowel probleemgericht als emotioneel van aard waren. Het gaat om:

1. begrip voor de negatieve reactie van de ouders
2. zich conformeren aan de familie-eer van de ouders
3. een stilzwijgende terugtrekking
4. het opkomen voor het eigen belang door de SSL'er.

Sommige deelnemers zeggen dat Same Seks Love natuurlijk aanvoelt en dat ze er gelukkig mee zijn. Die zelfacceptatie werd pas een complex proces toen zij tijdens hun adolescentie werden geconfronteerd met homo negatieve en heteronormatieve opvattingen zowel binnen het gezin als binnen de sociale omgeving.

Op basis van hun ervaringen met het vernemen van het verdriet van ouders toen zij uit de kast kwamen, realiseerden deze deelnemers zich dat het ook voor hun ouders een proces zou zijn om het SSL-gevoel van hun kind te accepteren. Hoewel ze medeleven tonen voor de positie van hun ouders en zich verplicht voelen de familie-eer te beschermen, hadden de negatieve reacties van hun ouders uiteindelijk geen negatieve invloed op hun eigen welzijn.

Zij realiseerden zich dat hun ouders zijn opgevoed met Hindostaanse traditionele culturele waarden, met een strikte traditionele gender opvatting waar mannen en vrouwen worden verondersteld zich te conformeren aan de hetero normativiteit, terwijl ze streven naar een belangrijke positie in de samenleving. De geaardheid van Same Sex Love ondermijnt deze visie. Ouders hebben geleerd dat een intieme relatie alleen is weggelegd

“Aan de ene kant maakt het mij niet uit of ze het accepteren of niet. Het maakt me niet gelukkig en ik wil natuurlijk gelukkig zijn. Of ze het zouden accepteren en er moeite mee hebben kan me niet schelen. Ik vind het moeilijk voor mijn moeder en haar familie omdat ze heel hecht zijn.”

Hiermee zien sommige deelnemers de negatieve reacties van hun ouders als een probleem van de ouders zelf die onder druk staan en niet weten hoe daarmee om te gaan. Deze deelnemers weigerden dan ook dit als hun probleem te beschouwen. Volgens hen zijn de ouders verantwoordelijk voor hun eigen acceptatieproces als het gaat om SSL-personen.

Andere deelnemers twijfelden aan hun SSL-gevoelens en vroegen zich af of zij normaal zijn. Ze werden tijdens hun adolescentie geconfronteerd met pesten op school en door burens en kregen negatieve opmerkingen van ouders en familieleden. Ze konden zich niet losmaken van de waarde van hun ouders en vrezen dat die ziek zouden worden, sterven of de eer van de familie zouden verliezen wanneer de SSL-gevoelens van hun kind bekend zou worden.

Onder druk trouwen

Andere deelnemers vinden dat dit hen ervan weerhoudt om hun eigen behoefte voorop te stellen. De negatieve reacties van hun ouders veroorzaakten dan ook stress. Twee deelnemers hebben ervoor gekozen om onder druk van de ouders te trouwen, verzwegen hun SSL-gevoelens en hadden dus geen Same Seks Love-relatie. Sommige gingen een huwelijk aan met iemand van het andere geslacht om te voorkomen uit huis te

‘ Ik praat bewust niet over homo of gay, omdat dat teveel de nadruk legt op het seksuele.’ - Carla Bakboord

voor een man en een vrouw en dat relaties van hetzelfde geslacht zullen worden afgekeurd.

Acceptatie

Sommige deelnemers hadden niet de verwachting begrip te krijgen van hun ouders. “Zij komen uit Nickerie en wonen daar nog. Ik begrijp het. Het is een zeer kleine gemeenschap. Ik begrijp dat ze er anders mee omgaan en als ze de ruimte nodig hebben, is het mijn taak om ze die te geven. Ik moet ze niet dwingen tot acceptatie.”

Deelnemers die er zo over denken realiseerden zich dat hun ouders onder druk stonden en zelf ook manieren moesten zien te vinden om met de negatieve reacties van andere familieleden om te gaan en de openbare schaamte die hen allemaal treft. Hun ouders zouden worden uitgesloten, geen toegang tot familiefeesten hebben en negatief kunnen worden besproken. Een andere deelnemer had een totaal andere reactie.

worden gezet.

Een jonge SSL-deelnemer vertelt dat de angst voor het niet naleven van de traditie hem vrijwel vernietigde en hem elke nacht wakker hield. Om aan de verwachtingen van zijn ouders te voldoen, besloot hij vrouwen te daten. “Het is een crisis, het einde van de wereld. Ze zullen me verstoten. Mijn ouders zullen breken. Mijn familie zal ook mijn ouders afwijzen omdat ik homo ben. Als ik mijn ouders gelukkig kan maken, zal ik het doen met een meisje, zelfs als ik medicijnen moet innemen om een erectie te krijgen. Ik zal het doen voor mijn ouders.”

Deze deelnemers verzetten zich niet zichtbaar en actief tegen de negatieve reacties van hun ouders en de familie. Ze beschouwen het welzijn van hun ouders als zowel een verantwoordelijkheid als verplichting omdat zij beseffen dat hun ouders veel hebben ingezet voor hun opvoeding. Deze deelnemers stelden hun eigen geluk ondergeschikt aan dat van hun ouders. Conformeren aan de Hindostaanse familie eer is belangrijk. Sommige deelnemers voldeden niet aan de verwachting van hun ouders maar gingen er ook niet tegen in. Ze bleven stil hun eigen leven leiden en trokken zich terug om te voorkomen dat ze hun ouders pijn doen en beschermen hun positie.

Dit zijn enkele van de uit het onderzoek voortgekomen strategieën die SSL-individuen toepassen. Veel van de deelnemers maken gebruik van meerdere coping patronen. Deze laten zien dat SSL-individuen in collectivistische culturen niet noodzakelijk alleen gebruik maken van emotie gerichte copingstrategieën. De verhalen van de deelnemers illustreren dat de Hindostaans collectivistische cultuur ruimte biedt voor meerdere coping stijlen. Geconcludeerd kan worden dat zelfacceptatie en het vermogen om zich los te kunnen maken van verwachtingen belangrijke factoren zijn die de keus voor verschillende copingstijlen verklaren.

Voor dienstverleners, onder wie professionals in begeleiding, is het relevant om te weten dat hoewel alle patronen een prijs hebben, patronen twee en drie gepaard gingen met een bijzonder hoog persoonlijke ‘prijs’. Veel deelnemers die voor deze patronen kozen leden aan depressie en hebben zelfmoordpogingen gedaan. Het bevestigt dat emotie gerichte coping vaak gepaard gaat met een slechte geestelijke gezondheid.-.

‘ Als ik mijn ouders gelukkig kan maken, zal ik het doen met een meisje, zelfs als ik medicijnen moet innemen om een erectie te krijgen.’
Deelnemer onderzoek

Er is onderzocht hoe SSL-individuen omgaan met stress die wordt veroorzaakt door de negatieve reactie van hun ouders wanneer ze uit de kast komen. Daaruit blijkt dat de reacties van de ouders van invloed kunnen zijn op de gezondheid en het welzijn van de kinderen in de vorm van hogere niveaus van depressie, lager zelfbeeld en hoger beeld van psychische nood. Minderheid stress is het gevolg en kan zelfs leiden tot suïcide gedachten. Kennis van copingstrategieën onder SSL-individuen is volgens de onderzoeker belangrijk voor het creëren van preventieve interventies, beleid en toekomstig onderzoek.

Familie-eer

In de Surinaams Hindostaanse cultuur worden voortplanting, huwelijk en de sociale status van de familie beschouwd als de belangrijkste doelen in het leven en zijn ze verbonden met het behoud van de familie-eer. Het huwelijk is een belangrijke overgangsrite. Het bepaalt de sociale status van kinderen en het is de verantwoordelijkheid van de ouders om hun volwassen kinderen te laten trouwen.

Van alle leden van de familie wordt verwacht dat zij zich houden aan deze waarden. Zij moeten ervoor zorgen dat hun acties en gedragingen geen negatieve reputatie hebben in de gemeenschap. Het zou de hele familie, vooral de ouders, te schande maken en hun status verlagen. ‘Wat zullen de mensen zeggen?’ is een bekend concept in de Hindostaanse cultuur. Hoewel er uitzonderingen zijn, wordt SSL hierin zelden geaccepteerd en ervaren als het schenden van de familie-eer.

Vier patronen coping gedrag

Aan het onderzoek hebben dertig mensen vrijwillig deelgenomen die in Suriname of Nederland wonen, behoren tot de Surinaams-Hindostaanse samenleving en zich wel of niet deel achten van de LGBTQ-gemeenschap, maar wel vallen onder de categorie SSL-individu. Uit de interviews die hebben plaatsgevonden tussen 2013 en 2019 komt naar voren dat deze individuen verschillende gedragspatronen, ook wel ‘coping gedrag’, gebruiken voor hoe om te gaan met de negatieve reacties van hun ouders wanneer hun SSL-geaardheid bekend wordt of ze dat zelf vertellen.

Carla Bakboord heeft voor haar onderzoek over Surinaams-Hindostaanse ‘Same Sex Liefde’ dertig personen ondervraagd.-.